



Historisk kalender for  
Nittedal og Hakadal 2016



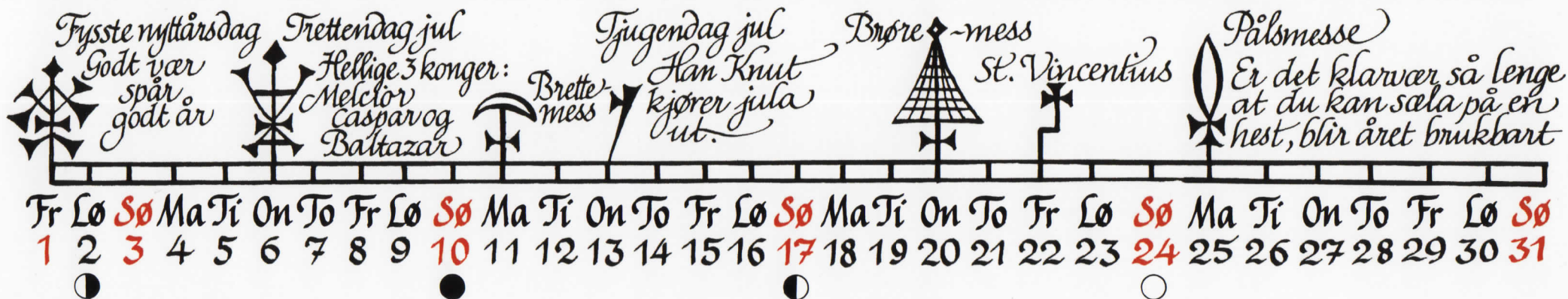
## PÅ HVITE VINTERVEIER

Bildet viser veien fra Sagstua, som vi ser bakerst i bildet, og opp til Hakadal stasjon. På denne tiden var veiene rodelagte, det vil si at de ulike gårdsbrukene hadde ansvar for vedlikeholdet av hvert sitt veistykke. Dette gjaldt også brøyting om vinteren. Det ble gjort med hest og snøplog. Men vi ser at her har det blitt så mye snø at det har vært nødvendig å måke for hånd også.

*Kortet er stemplet Kristiania 2/1-1913.*

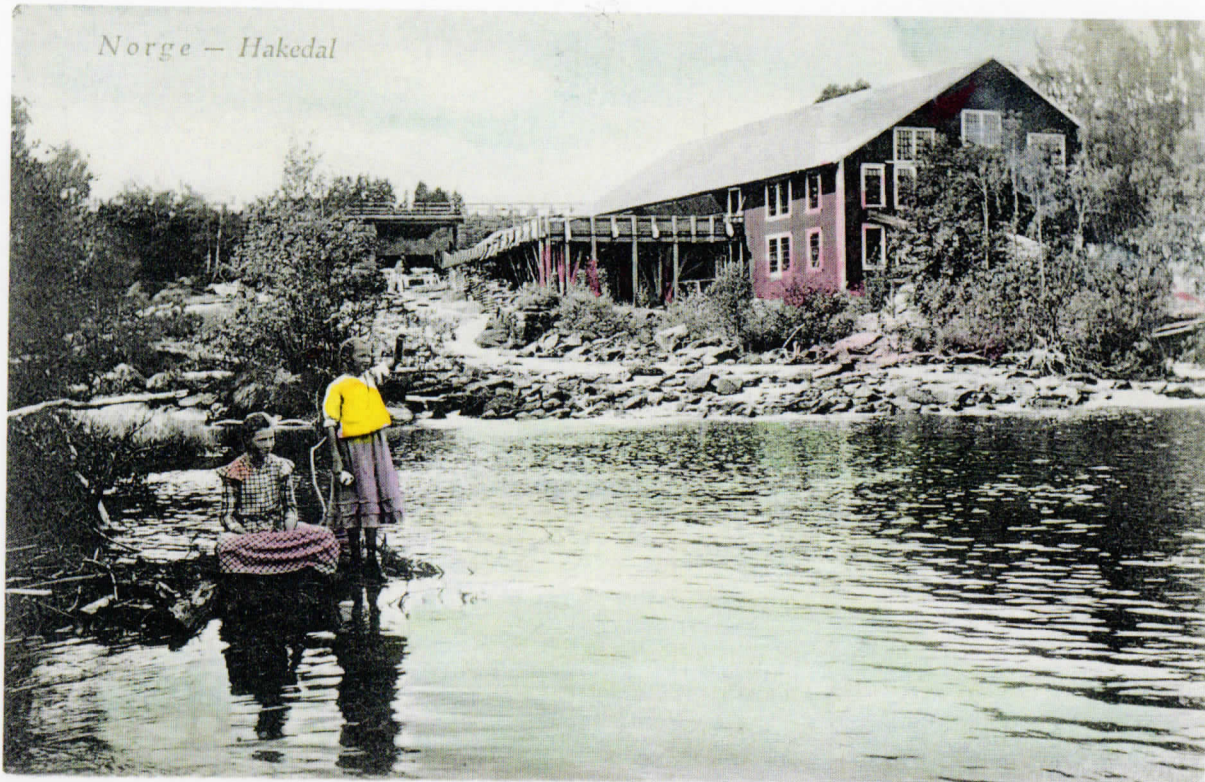
## SKITOGET STOPPER PÅ NITTEDAL STASJON

Det myldrer av skiløpere som skal gå innover til byen. De fleste skulle nok gå til ulike steder i Aker og Kristiania. Vi skal huske på at den gangen kunne de som for eksempel bodde på Hammersborg, gå på ski helt hjem. Bildet er trolig fra tiden omkring 1910. Ski og staver tyder på det.



JANUAR 2016

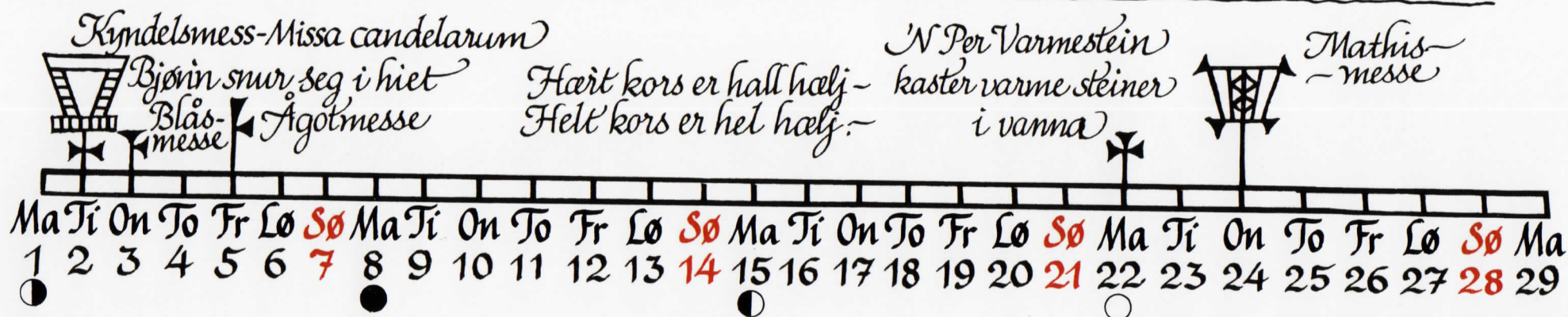
Norge — Hakedal



## FRA SAGA VED HAKADALS VERK

Øverst ser vi Hadelandsveien gå i bru over elva der den renner ut av Sagdammen. Utenfor bildekanten opppe til høyre ligger Sagbakken med sine arbeiderboliger, og utenfor bildet opppe til venstre ligger Sagstua. I det røde huset i den øvre etasjen var saga. Tømmeret ble trukket inn fra Sagdammen på en kjerratt; det var en kjetting med tverrgående, taggete jern. Her ble stukkene skåret til grove planker (2x6 tommer eller 3x6 tommer). Disse ble så båret ned og stablet på tomtene som lå bak fotografen som har tatt bildet. Dette var et tungt arbeid som ble kalt Råsjauen. Etter ett års tork ble plankene båret inn igjen for å bli skåret til finere bord og høvellast. Utenfor venstre bildekant var det en ovn med høy pipe hvor de brente opp overflødig sagflis. Til høyre nedenfor saghuset lå et annet hus som tjente som materiallager. Fossefallet ned fra sagdammen ble brukt til å produsere strøm, som igjen drev saga. Mye av skurlasten ble sendt med jernbanen. Bak og utenfor bildet til venstre lå ei dreiskive. Fra denne gikk det et jernbanespor opp til jernbanelinja, i bru over Hadelandsveien. Vognene med skurlast ble vinsjet opp. Saga ble lagt ned i 1947, og drifta fortsatte på Brekke ved Maridalsvannet. De to jentene er Olave Sagstuen og Alma Pedersen (gift Gundersen).

Bildet er tatt omkring 1910.



## DEN NYE STASJONSVEIEN I NITTEDAL

Veien ble bygd opp til Nittedal stasjon, som ble åpnet for jernbanetraffikk før jul i 1900. Bildet er tatt rett ved dagens kryss med Sagerudveien. På venstre side ser vi datidens autovern, stabbesteinene.

*Kortet er stemplet Nittedalen 14/5-1909.*

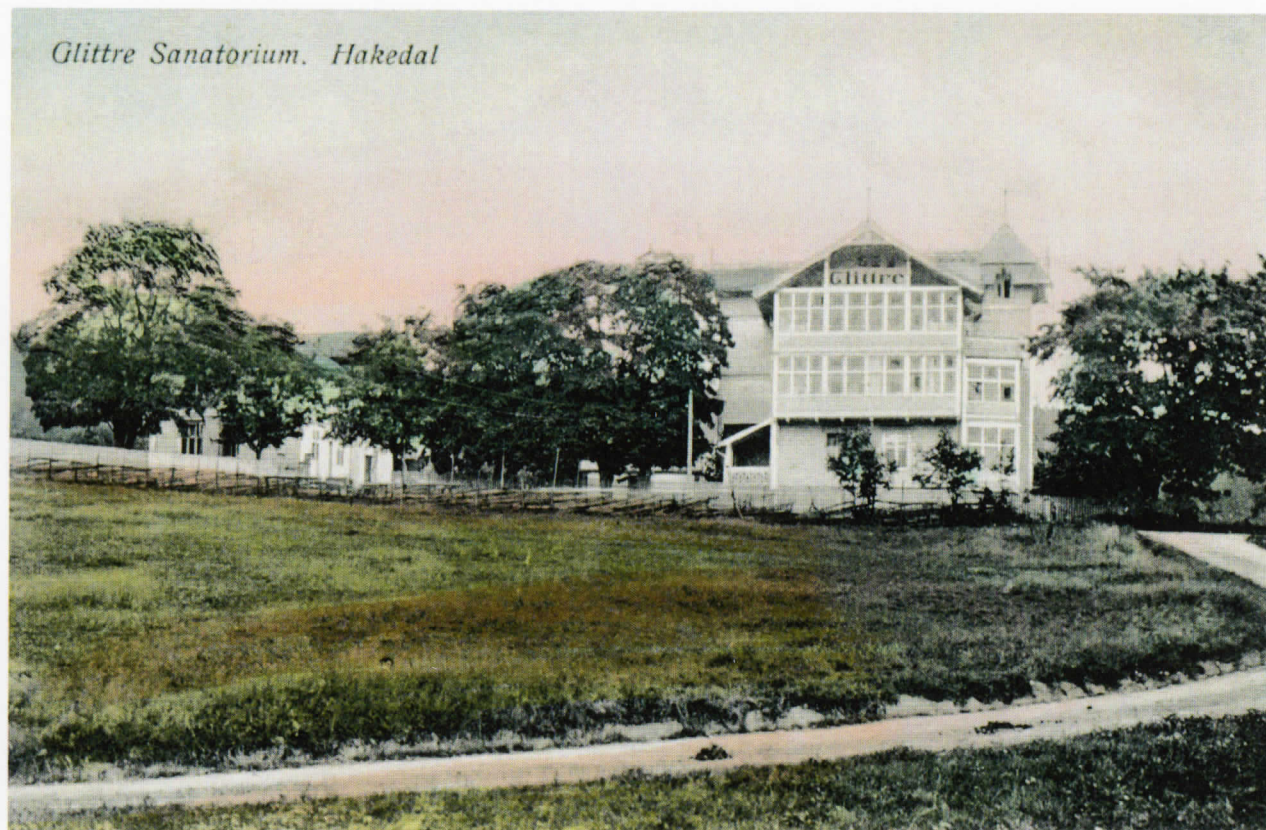
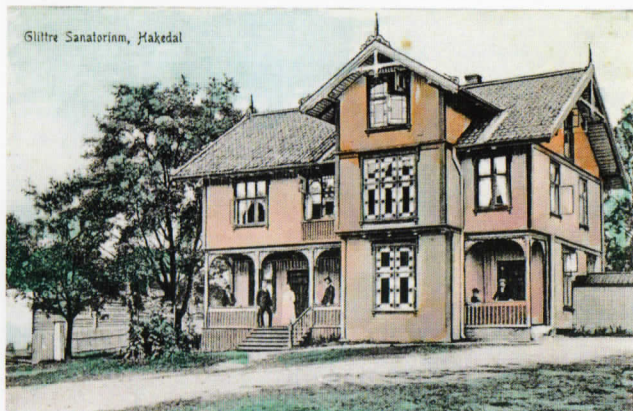


MARS 2016

## GLITTRE SANATORIUM I HAKADAL

På bildet til høyre ser vi den store bygningen med vestgavlen som vender ut mot Gamleveien. I forgrunnen kommer veien opp fra Fossen (i dag Gamle Glittre vei). Bildet under viser en av de mindre bygningene som lå bak hovedbygningen.

Kortet med hovedbygningens vestgavl er stemplet Hakedalen 22/12-1915.



Den fysiske sommardagen er  
14. april. Da skulle rømme-  
grønten stå på bordet.  
Fløttedag for tenestefolk



3. dag sommar  
Bar bakke

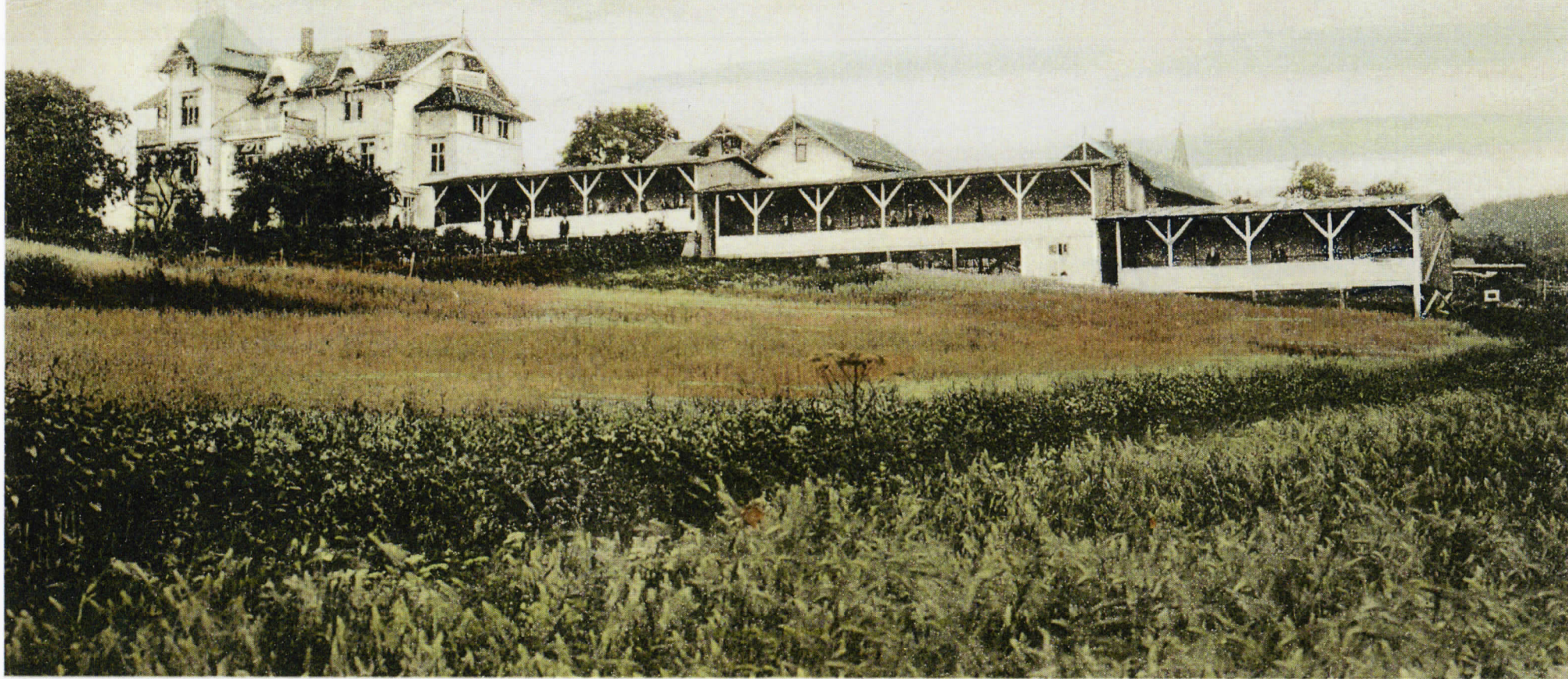


St. Jørgensdag  
Egg i alle reir  
Markusdagen -  
Den store Fangdagen

Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

APRIL 2016

*Glittre Sanatorium. Hakedal*



Bildet viser hovedbygningens sørlige fasade, med plasser nedover hvor de tuberkulosesyke lå om dagene og kuret. Glittre ble sanatorium noen få år inn på 1900-tallet. Tuberkulose var datidens store folkesykdom. Gamle Glittre lå rett nedenfor Hakadal kirke. Staten overtok sanatoriet i 1920. Det nye sanatoriet var ferdig i 1925.



## MELLOM MARKERUD OG SLATTUM

Mannen på bildet går nedover Hadelandsveien  
fra Markerud mot Slattum.

Postkortet er stemplet Kristiania 23/11-1908.



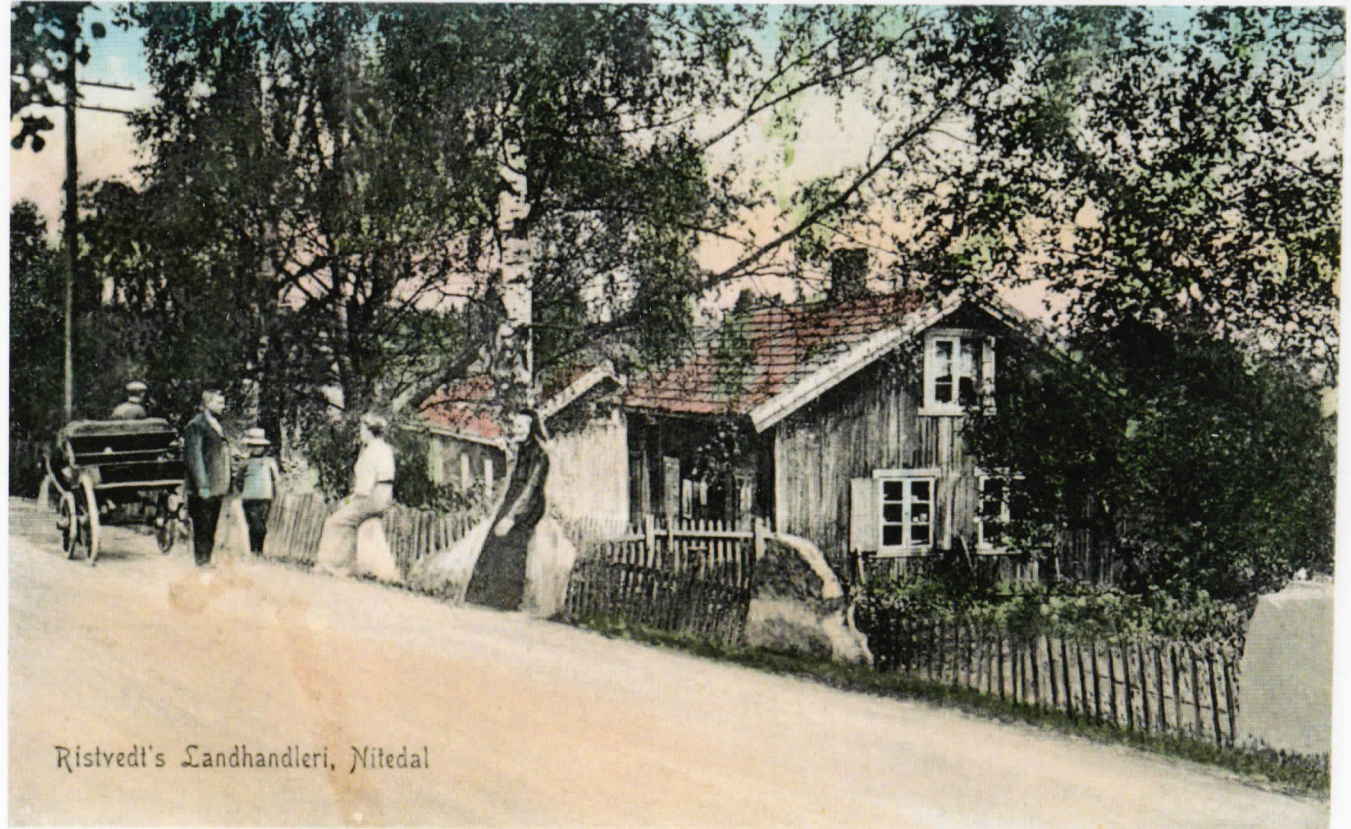
MAI 2016



# RISTVEDTS LANDHANDLERI PÅ HAGAN

Ristvedts første landhandleri lå lenger sør enn senere, i det du kommer ut av svingen og inn i Hagan. Landhandelen lå inntil Hadelandsveien, eller Sjøssèn, som den den gang ble kalt.

*Kortet ble brukt som julekort i 1912.*



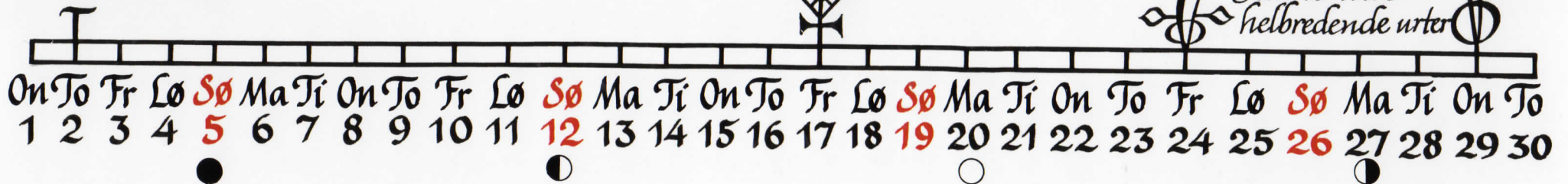
Ristvedt's Landhandleri, Nitedal

*Skoklefallsdagen  
- våronna  
ska vera gjort*

*Bottolfsmess  
Rotlausveka*

*Fonsok - St. Hans*

*Nå kan du  
samle inn  
helbredende urter*



JUNI 2016

Norge, Parti fra Hakkedal.

Mange venlige hilsener  
fra Linda og Din peng.  
Kusine Julie



## STORFE PÅ AAS I HAKADAL

Vi ser husene på Aas fra sørøst mot nordvest. Frithjof Young (1848-1925) som på denne tiden eide Aas, hadde en meget høytstående besetning. Oksen vi ser først i bølingen, er av rasen ayrshire. Han kjøpte okser fra England og Sverige. Siden gikk han inn for å lage en rød kollet (uten horn) rase, med utgangspunkt i kyrne på Romerike.

Postkortet er stemplet Kristiania 3/4-1908 og sendt til Napoli.



## HØNS PÅ AAS I HAKADAL

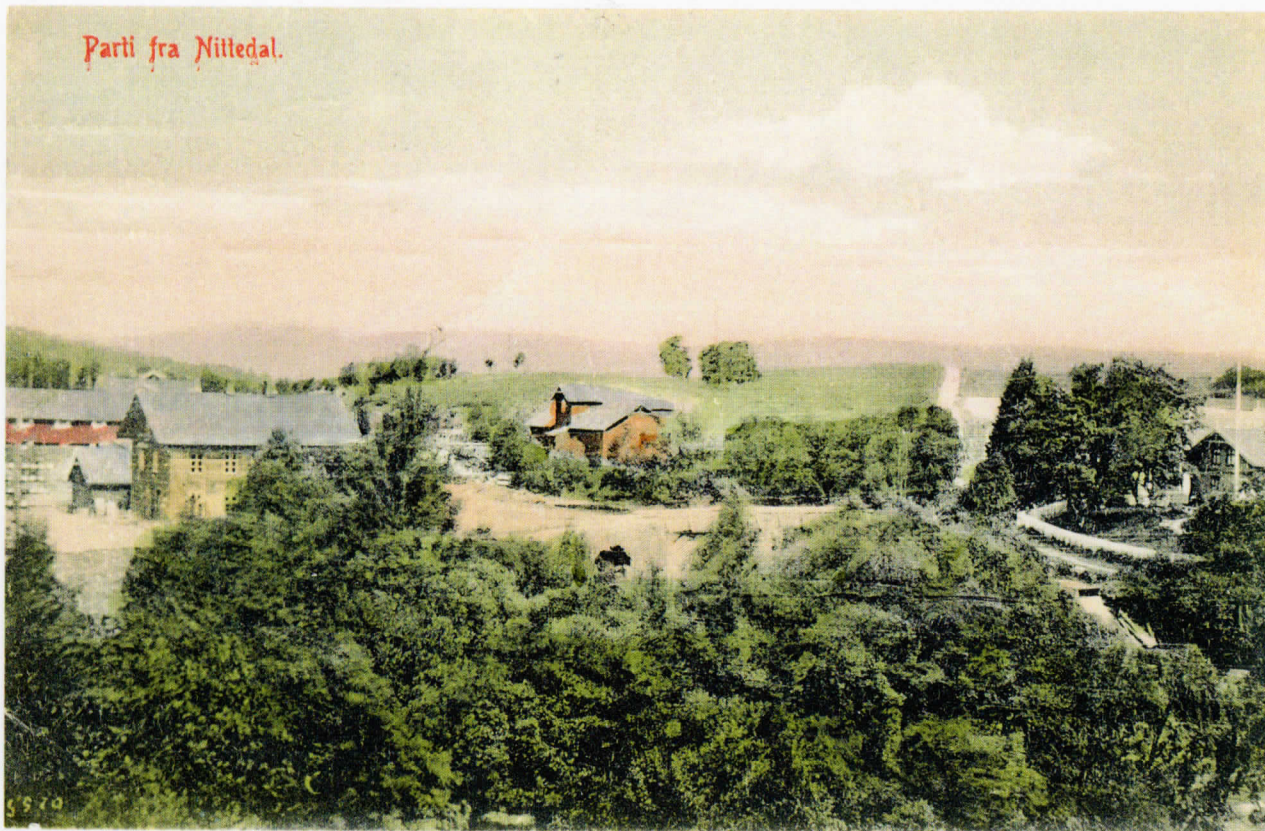
Hønene i forgrunnen er stort sett spraglete. De kan være av den amerikanske rasen Plymouth Rock. Men de kan også være av den eneste gjenlevende norske rasen, Jærhøns. De var utryddingstruet omkring forrige århundreskifte. Damen som kaster korn til hønene, er kanskje en besøkende fra byen. Oppe ved hjørnet av fjøset står det arbeidsfolk. Huset nærmest fjøset ble brukt til korntørke. Det andre er hønsehus.

*Kortet er fra 1905 eller opptil et par år seinere.*



AUGUST 2016

Parti fra Nittedal.



## ROTNESHJØRNET OG NEDRE HAUG

Over vegetasjonen midt på bildet ser vi brua fra Rotnes til Haug. Bygningen midt på bildet var mølle og hørte trolig til Nedre Haug. Møllebakken går opp på høyre side. I dag ligger husene på Nedre Haug på toppen av Møllebakken. De gamle husene er skilt ut i en egen eiendom, Haugestad eller Haugbit/Foss. Mølla på Nedre Haug er revet. Det store huset til venstre er Rotneshjørnet; i dag holder «Glømme sport» til der, den gang var det dagligvareforretning eller landhandel.

Marimess om høsten. Nå kan du kløppe saw



Korsmesse om høsten  
Loa ska vera i hus



Le og grind skal stå oppe

Mathismesse om høsten



Mikkelsmess  
Hælj tel 1770.  
Tjenestefolk ska vara fri~

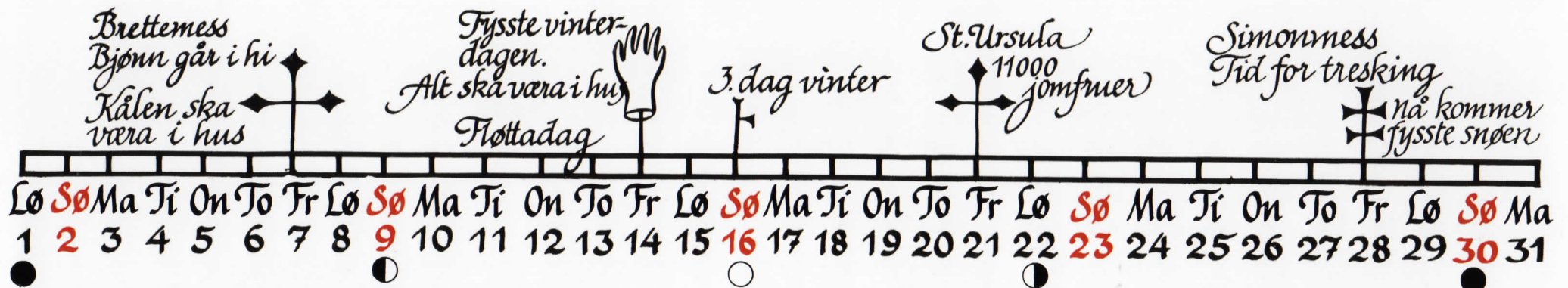


To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
●								●						○								●							

SEPTEMBER 2016

## HAKADALS VERK

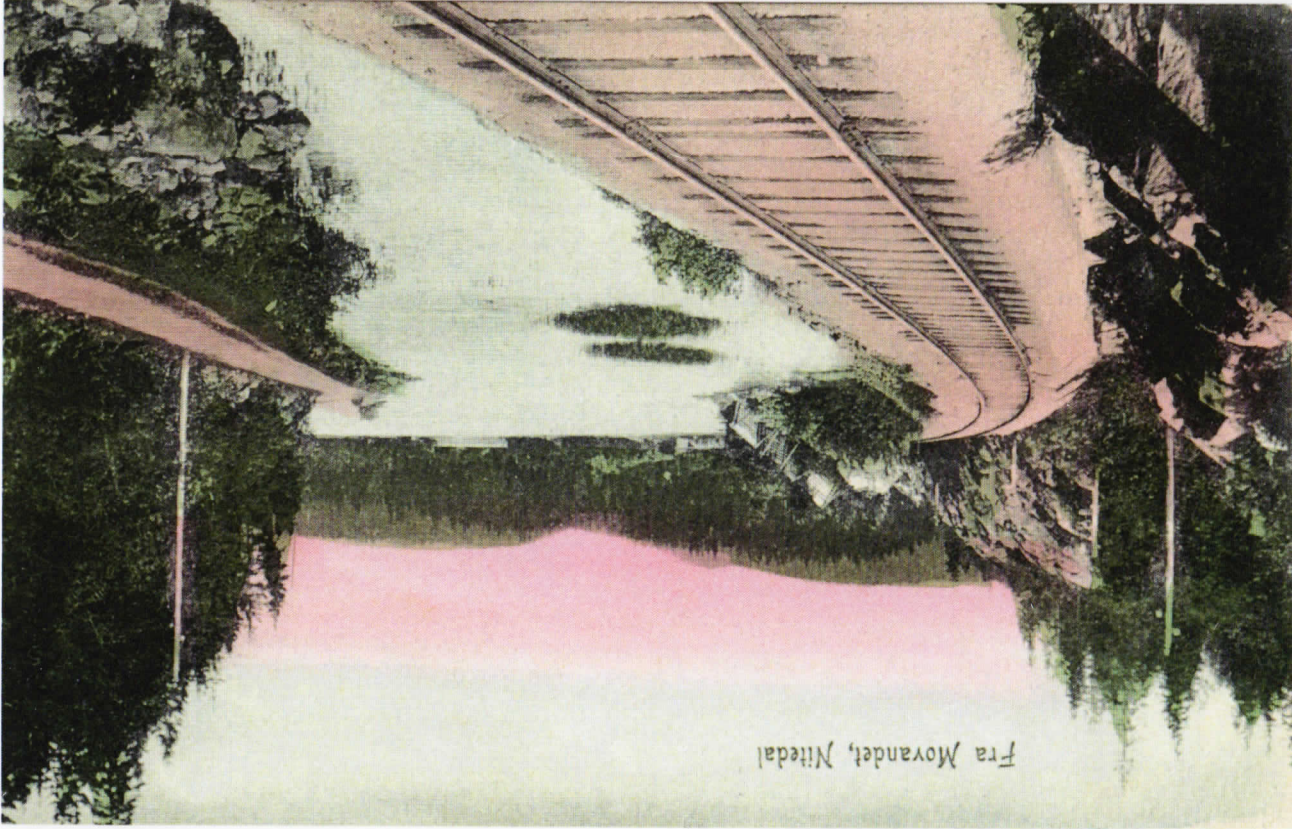
Kortet er i en serie på 50 stykker som ble laget til undervisningsformål i Akershus midt i 1920-årene. Det hvite huset til høyre er Elverhøi, som ligger på Nes-siden. Husene ellers ligger på den andre siden av Verksdammen i elva, på Hytten-grunn. Det hvite huset bak Elverhøi er smia. Det store huset med tegltak midt i bildet, er stallbygningen. Huset med lyst tak er vognskjulet. Helt til venstre ser vi salmakerverkstedet. Stallen, vognskjulet og salmakerverkstedet brant sommeren 1955. Bak stallen står fjøs og låve. Det lyse huset vi skimter til venstre, er hovedbygningen. Oppe i skaukanten til høyre ses den gamle Bomstua. Herfra gikk den siste delen av Greveveien ned til gården.



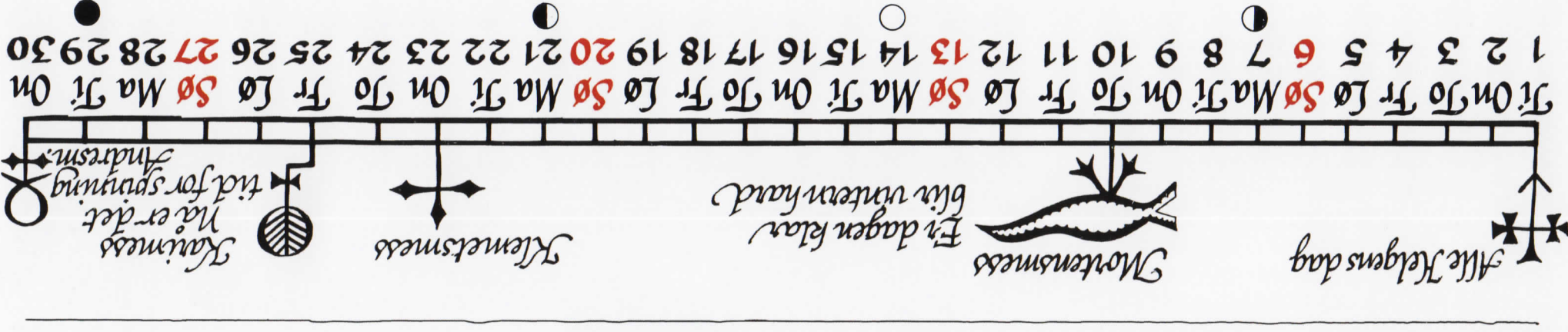
OKTOBER 2016

## NORDBANEN VED MOVANN

Movann holddeplass bak svingen; Søndre Movann til høyre for jernbanesporet. Der ser vi også Greveveien. Nordbanen til Gjøvik åpnet på strekningen Greisen-Brandbu i 1900. Da hadde Kristiania tre endestasjoner for jernbanestrekningene: Østbanestasjonen, Vestbanestasjonen og Nordbanestasjonen (Greisen). Men etter noen få år ble sporet forlenget fra Greisen til Østbanestasjonen (i dag Oslo S).  
Kortet er fra ca. 1915.

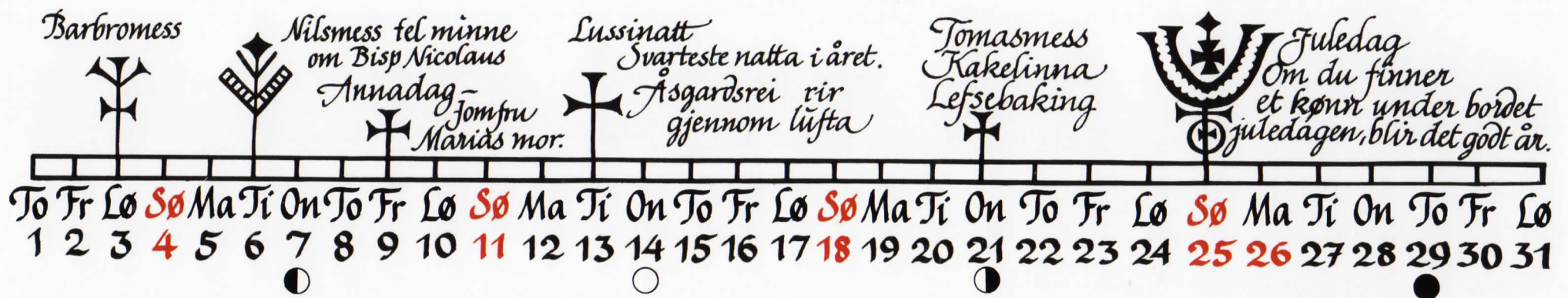


NOVEMBER 2016



## HOVEDBYGNINGEN PÅ VERKET

Hovedbygningen på verket, det hvite huset til venstre, ble bygd på slutten av 1700-tallet av eieren Jens Moss. Etter hans tid har det vært brukt av forvaltere eller bestyrere på verket; eierne har de siste 220 år så å si alltid bodd et annet sted. Det var i dette huset Henrik Wergeland fikk husly en hustrig vinternatt, men da forvalter Widerberg fikk høre hvem som var i huset, ble Wergeland hevet ut. Det røde huset har mest fungert som drengstue, det vil si husvære for verkets midlertidige mannlige ansatte.



DESEMBER 2016

## Nittedal Historielag

Kalenderen for året 2016 er den tjuefemte lokalhistoriske kalenderen Nittedal Historielag har laget for bygda vår.

I anledning 25 års jubileet gir vi denne gangen ut en kalender med fargebilder.

Vi kan gjøre det fordi en del postkort i sin tid ble håndkolorert.

Vi håper også denne vil falle i smak. Med tanke på fremtidige kalendere tar vi imot råd og kritikk, og fremfor alt nye bilder. Ta kontakt med historielagets styre, som har fungert som redaksjonskomité.

Nittedal Historielag ønsker å levendegjøre og ta vare på minner fra bygdas fortid. Det gjør vi ved å arrangere foredrag, turer, kurs og utgivelser av skriftserie og kalendere som denne.

Som medlem av laget er du også med i Romerike Historielag.

Ønsker du å vite mer om bygda og bygdehistorien, er du velkommen i laget.

Medlem blir du enklest ved å ta kontakt med et av styremedlemmene.

Kontingenten er for tiden kr. 150,-

STYRET I 2015/2016 BESTÅR AV:

Tom Christophersen (leder), telefon: 995 42 589

Jorunn Andersen, telefon 977 42 803, Gunor Skøyen, telefon 951 25 571

Arne Aas, telefon 900 12 388, Thorleif Henriksen, telefon 907 40 089

[www.nittedal-historielag.no](http://www.nittedal-historielag.no)

Primstavene er tegnet av Kari Ruud Flem